EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2008/2157(INI)

18.9.2008

RAPORTI PROJEKT

FRONTEXi tegevusele ja Euroopa piiride valvamise süsteemile (EUROSUR) antud hinnang ja nende tulevane areng
(2008/2157(INI))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Javier Moreno Sánchez

PR_INI

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK 3

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

FRONTEXi tegevusele ja Euroopa piiride valvamise süsteemile (EUROSUR) antud hinnangu ja nende tulevase arengu kohta
(2008/2157(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, mis käsitleb aruannet FRONTEXi tegevusele antud hinnangu ja tema tulevase arengu kohta (KOM(2008)0067);

– võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) loomise analüüsi kohta (KOM(2008)0068);

– võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele järgmiste Euroopa Liidu piirihaldusmeetmete ettevalmistamise kohta (KOM(2008)0069);

– võttes arvesse nõukogu 26. oktoobri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta[1];

– võttes arvesse 7. juulil 2008 Pariisis 27 liikmesriigi poolt vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti, mis kiidetakse heaks 2008. aasta oktoobris toimuval Euroopa Ülemkogu istungil;

– võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. detsembri 2005. aasta istungi eesistujariigi järeldusi teemal "Üldine lähenemisviis migratsioonile: Aafrikale ja Vahemere piirkonna riikidele suunatud esmatähtsad meetmed", mis lisati Euroopa Ülemkogu 14. ja 15. detsembri 2006. aasta istungi eesistujariigi järeldustele;

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrust (EÜ) nr 863/2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks[2];

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi 26. septembri 2007. aasta resolutsiooni poliitiliste prioriteetide kohta võitluses kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserändega[3];

– võttes arvesse kodukorra artiklit 45;

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ja arengukomisjoni ning eelarvekomisjoni arvamusi (A6-0000/2008),

[1] ELT L 349, 25.11.2004, lk 1.
[2] ELT L 199, 31.7.2007, lk 30.
[3] ELT C 219E, 28.8.2008, lk 223.

A. arvestades, et võitlus ebaseadusliku sisserände vastu ja konkreetsemalt kõigi liidu piiride integreeritud haldamine peab saama rändeküsimusi puudutava üldise ja ühtlustatud lähenemisviisi osaks, hõlmates ka seadusliku sisserände korraldamist, seaduslike sisserändajate integratsiooni ning koostööd päritolu- ja transiidiriikidega;

B. arvestades, et sellised rändenähtused kestavad seni, kuni püsib arengutaseme vahe maailma erinevate piirkondade vahel, ning et seetõttu tuleb rändevoogude haldamist korraldada koostoimes arengupoliitika ja kolmandate riikidega tehtava koostööga;

C. arvestades, et liidu välispiiride valvamine on üks ebaseadusliku sisserände vastu võitlemise dünaamilisi elemente, mida tuleb täiendada ebaseadusliku sisserände teket takistava õiguskaitsepoliitikaga, nagu võitlus ebaseadusliku tööhõivega, eelkõige direktiivi vastuvõtmise abil, millega nähakse ette sanktsioonid ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjate suhtes, ning võitlus organiseeritud kuritegevuses osalevate inimkaubitsejate võrgustikega;

D. arvestades, et kuigi piiride kontrollimine on iga liikmesriigi enda ülesanne selles osas, mis puudutab konkreetse riigi piiri, on Euroopa Liidule ida ja lõuna poolt avaldatava migratsioonisurve tõttu vajalik arendada ja organiseerida liikmesriikide ühist vastutust ja solidaarsuse kohustust, et hõlbustada kõnealuse nähtuse vastu võitlemiseks kaasatavate materiaalsete ja inimressursside ühist kasutamist;

E. tundes rahulolu FRONTEXi tegevuse esimeste mõõdetavate tulemuste üle alates agentuuri tegevuse algusest 2005. aasta oktoobris ning tunnistades vajadust määrata kindlaks keskmise tähtajaga ja pikaajaline strateegia, mis agentuuri praeguses arenguetapis on muutunud hädavajalikuks;

F. arvestades, et see strateegia peab võimaldama kontrollida, kui toimiv on liikmesriikidevahelise „kohustusliku solidaarsuse" põhimõte (põhimõte, millele on viidatud ka seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 863/2007, millega kehtestatakse mehhanism piirivalve kiirreageerimisrühmade (RABIT) loomiseks[1] ja mis koordineerib Euroopa Liidu kiirreageerimisrühmade tegevust eriolukorras), et valida asjakohane toimimisviis, mis tagaks agentuuri tingimusteta varustamise tõhusaks tegutsemiseks vajalike materiaalsete ressurssidega (mis on loetletud tehnilise varustuse keskregistris CRATE) ja inimressurssidega;

G. arvestades, et kogu agentuuri tegevus peab igal juhul vastama rahvusvahelise õiguse normidele, eelkõige selles osas, mis puudutab inimõigusi, inimväärikust ja pagulaste väärikust ning eriti varjupaigaõigust ja välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtet;

H. arvestades, et agentuur peab kõigis oma tegevustes lähtuma vajadusest võtta tarvitusele ettevaatusabinõud ja meetmed, et tagada kõige haavatavamate isikute, naiste ja laste ning eelkõige saatjata alaealiste ja puuetega isikute õiguste austamine;

I. arvestades, et FRONTEXi tegevuse humanitaarset poolt peab toetama võimalikult suur õiguskindlus, ja seda nii agentuuri läbiviidavate päästeoperatsioonide puhul kui ka tagasipöördumisjuhtumite korral, millesse agentuur võidakse kaasata;

[1] ELT L 199, 31.7.2007, lk 30.

J. arvestades, et FRONTEXi tegevusse kaasatud spetsialistide koolitused on õnnestunud, tuleks koolitustegevust jätkata, suunates selle eelkõige kolmandate riikide töötajatele, kes peavad igapäevaselt agentuuriga koostööd tegema,

1. kutsub liikmesriike üles käsitlema rändeprobleeme üldisest vaatenurgast, mis võimaldab samas tempos edendada liidu piirikontrolli tugevdamist, võitlust ebaseadusliku sisserändega ja ebaseaduslikult riigis viibivate välismaalaste tagasipöördumist päritoluriiki, võitlust ebaseadusliku tööhõive ja inimkaubandusega, kuid ka seadusliku sisserände korraldamist ja seaduslike sisserändajate integratsiooni hõlbustavaid meetmeid, üldise partnerluse tugevdamist kolmandate riikidega, soodustades rände ja arengu positiivset suhet, ning ühenduse tasandil ühtse poliitika väljatöötamist varjupaigaõiguse valdkonnas;

2. nõuab, et võetaks arvesse, et FRONTEXi jaoks on äärmiselt vajalik olla kindel, et nii erioperatsioonide kui ka alaliste ülesannete jaoks on liikmesriikide poolt agentuuri kasutusse antud vahendid alati kättesaadavad;

3. kutsub seetõttu liikmesriike üles kehtestama võimalikult kiiresti nn kohustusliku ja tühistamatu solidaarsuse süsteemi, mis võimaldab FRONTEXil oma ülesannete ettevalmistamisel ja täitmisel kõrvaldada ebaselguse, mis puudutab reaalajas kättesaadavate vahendite täpset ulatust;

4. nõuab alaliste ja operatiivsete ühisvalvepatrullide loomist, kes tegutseksid aastaringselt kõigis kõrge riskitasemega piirkondades, eelkõige merepiiridel;

5. palub liikmesriikidel võimalikult kiiresti rakendada solidaarsuse põhimõtet, suurendades oluliselt agentuuri käsutusse antavate materiaalsete vahendite hulka ja tagades praktikas nende absoluutse kättesaadavuse;

6. palub FRONTEXil esitada nõukogule ja Euroopa Parlamendile aruande, milles käsitletakse eelkõige CRATE registris loetletud vahendite tegelikku kasutamist ja reaalset kättesaadavust, ning vajaduse korral tuua välja tekkinud probleemid;

7. palub liikmesriikidel, juhul kui vahendite kättesaadavus on jätkuvalt ebapiisav, võtta kiiresti meetmeid FRONTEXi eelarvemahu muutmiseks, et võimaldada agentuuril rentida või osta vahendeid oma ülesannete täitmiseks;

8. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on eelarvepädeva institutsioonina pärast FRONTEXi asutamist juba selle eelarvet suurendanud ning tagab eelarve nõuetekohase täitmise ja selle kohandamise vastavalt ülesannete muutumisele;

9. tunneb heameelt oluliste koostööalaste jõupingutuste üle, mida on teinud peaaegu kõik kolmandad riigid, kellega FRONTEX on igapäevaselt koostööd teinud, ning mis on võimaldanud saavutada äärmiselt positiivseid tulemusi, näiteks Kanaari saartel;

10. kutsub seevastu üles kolmandaid riike, kelle koostöö on olnud ebapiisav või isegi olematu, andma endast parima agentuuri töö hõlbustamiseks, tagades eelkõige ennetusega tegelevate asutuste tõhusama koostöö;

11. palub liikmesriikidel võimaldada FRONTEXi volituste läbivaatamist, et kõrvaldada õiguslikud lüngad, mis võivad agentuuri tegevust takistada, lisades eelkõige juriidiliselt täpseid sätteid tingimuste kohta, mis puudutavad FRONTEXi osalemist merepäästetöödel ja agentuuri panust tagasisaatmisoperatsioonide korral ning kolmandate riikide võimalust kasutada agentuuri seadmeid, eelkõige pilootprojektide kaudu, kus nad on toetuse saajad;
12. on seisukohal, et selline FRONTEXi volituste laienemine ja agentuuri panuse kaasamine igapäevasesse võitlusesse ebaseadusliku rändega võib õigustada FRONTEXi logistilise ja haldussuutlikkuse struktuurilist arendamist, järgides proportsionaalsuse põhimõtet;

13. on eelkõige veendunud, et isegi kui arengutempo ja kasutatavad ressursid ei anna veel põhjust detsentraliseeritud asutuste arvu mitmekordistamiseks, võiks juba praegu kavandada kahe eraldi haru loomist: üks maismaapiire puudutava tegevuse ja teine mereoperatsioonide koordineerimiseks;

14. rõhutab vajadust jätkata agentuuri tegevusse kaasatud töötajate koolitamist, eelkõige mereõiguse, varjupaigaõiguse ja põhiõiguste valdkonnas, ning kui volitusi on laiendatud, korraldada koolitusi ka asjassepuutuvate kolmandate riikide töötajatele; julgustab seetõttu FRONTEXit tegema koostööd teiste asutustega, nagu Rahvusvaheline Migratsiooniamet, Põhiõiguste Amet ja ÜRO Pagulaste Ülemkomissari Amet;

15. tunneb heameelt nõukogus toimunud arutelu üle, mille eesmärk on luua süsteem EUROSUR, et tagada kõigi seirevahendite optimaalne kasutus, peamiselt laiendades nende praegust kasutusala, mis hõlmab ainult osaliselt piirkondi, kus tuleb operatsioone läbi viia;

16. nõuab seega, et viivitamatult algatataks liikmesriikide seiresüsteemide kaasajastamine ja nende võrgustikuks ühendamine ning et sidususe tagamiseks usaldataks FRONTEXile olemasolevate vahendite koondamine, eelkõige liikmesriikide migratsiooniteenistuste turvalise veebipõhise teabevahetusvõrgu (ICONET) haldamine ning piiriületuse- ja sisserändealase teabe, arutelude ja teabevahetuse keskuse (CIREFI) tegevuse jätkamine; rõhutab ka vajadust edendada riskianalüüsi valdkonnas agentuuri koostööd teiste Euroopa ametite ja rahvusvaheliste asutustega ning kolmandate riikide piirikontrolliasutustega;

17. palub liikmesriikidel tagada, et uurimistegevuses võetaks arvesse piirikontrolliteenistuste konkreetseid vajadusi;

18. rõhutab, et on oluline lisada Euroopa Liidu üldisesse piirihaldussüsteemi uusi väljapakutud Euroopa piirikontrollisüsteeme, nagu elektrooniline reisivolitussüsteem (ESTA), sisenemis-/väljumissüsteem, *Fast track* jne;

19. palub FRONTEXil algatada liikmesriikide pädevate asutuste ühise teabevahetuskeskkonna loomine, et optimeerida asjaomase tundliku teabe kogumist, analüüsimist ja levitamist; palub Euroopa julgeoleku-uuringute ja innovatsiooni foorumil (ESRIF) anda oma panuse selle eesmärgi saavutamiseks, pidades oma töös esmatähtsaks ühiseid rakendusi seirevahendite täiustamiseks ja uuendamiseks;

20. palub agentuuril teavitada Euroopa Parlamenti kolmandate riikidega sõlmitud lepingutest ning avaldada ühisoperatsioonide hindamisaruanded;

21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO Pagulaste Ülemkomissari Ametile ja Rahvusvahelisele Migratsiooniorganisatsioonile.